

Bevarandeplan Natura 2000

(Enligt 17 § förordningen om områdesskydd 1998:1252)

Kølarna, Torsby kommun, Värmlands län

Områdeskod och namn:	SE0610219 Kølarna
Mittpunktskoordinat:	1358740 - 6728180
Totalareal:	2615 ha
Fastställd av Länsstyrelsen:	2006-03-15
Områdestyp:	Området är utpekade enligt Habitatdirektivet samt enligt Fågeldirektivet
Ägandeförhållanden:	113 fastigheter ägs privat och 11 fastigheter ägs av Bergvik Skog Väst AB.

Beskrivning av området

Natura 2000-området Kølarna utgörs till större del av det 1,5 mil långa myrkomplexet Kølarna, som med sin nordligaste del når in i Dalarna. Söder om Kølarna ligger Åskakskölens myrkomplex, vilket även det är ett Natura 2000-område och som på många sätt liknar Kølarna. Kølarnas myrkomplex har ett markant inslag av topogena kärr. Kärren karaktäriseras av en hög andel lösbottnar vilket är ovanligt i trakten. Kärren är främst av fattigkärrstyp, men med relativt artrik flora. Vissa kärr har inslag av mer krävande arter som orkidéer. En ovanlig kärlväxt som påträffas är strandlumner.

Utöver kärr förekommer myrtyperna excentrisk mosse, sluttande mosse, nordlig mosse, strängblandmyr, backkärr och soligena kärr. Gölar och stora områden med mjukmattor och lösbottnar är vanligt på mossarna. Myren är oftast grund och järnockrautfällningar är vanliga. Hela komplexet bildar mosaik med cirka 80 tjärnar och flarkgölar samt fastmarksholmar som täcks av skog som här och var är relativt orörd. Fastmarksskogen som omger myrkomplexet präglas av intensivt skogsbruk. I norra delen av Natura 2000-området tangerar dock två nyckelbiotoper (gransumpskog och barnnaturskog) och ett naturvärdesobjekt (blandsumpskog). Andelen senvuxen gran är stor samt inslag av senvuxen björk. Områdena hyser ett flertal signalarter och rödlistade arter, många av dem är beroende av en jämn och hög luftfuktighet.

Vad det gäller mänsklig påverkan i Natura 2000-området har delar av myrmarken tidigare utnyttjats som betesmark. Ute på myren finns spår från två gamla sätrar, Kulltäppsättern och Brittsättern. En äldre väg sträcker sig över myrens mellersta del och en nyare bilväg går över ett mindre myrområde i söder. Ytterligare mänsklig påverkan är en kraftledning som sträcker sig över myrkomplexet samt diken i myrens yttre delar. Huvuddelen av Kølarnas stora myrkomplex är dock orört. Marken omkring myrkomplexet är, som tidigare påpekats, delvis påverkad av skogsbruk.

Genom Natura 2000-områdets förekomst av representativa myrtyper och dess skog/myrmosaik skapas ett område med höga naturvärden. Områdets mångformighet erbjuder många livsmiljöer för både djur- och växtarter. Myren har utöver botaniska värden höga ornitologiska värden. Orren är den vanligaste hönsfågeln vid Kølarna. Andra hönsfåglar som påträffas är tjäder och dalripa. Ett flertal vadare och ugglor trivs och häckar i området liksom en rad småfåglar. En ovanlig art som kan påträffas i sumpskogarna är videsparven. Kølarnas höga naturvärden har lett till att området är av riksintresse för naturvård.

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Habitatkod	Habitatnamn	Areal (ha)	
		Rapporterad	Nytt förslag
3160	Dystrofa sjöar och småvatten	100	30
7310	Aapamyrar	1850	1380

Ingående arter enligt fågeldirektivet

Artkod	Artnamn
A108	Tjäder <i>Tetrao urogallus</i>
A127	Trana <i>Grus grus</i>
A140	Ljungpipare <i>Pluvialis apricaria</i>
A166	Grönbena <i>Tringa glareola</i>
A220	Slaguggla <i>Strix uralensis</i>
A223	Pärluggla <i>Aegolius aegolius</i>
A409	Orre <i>Tetrao tetrix</i>

Bevarandesyfte och bevarandemål

Syftet med Natura 2000-området Kølarna är att bidra till att upprätthålla så kallad gynnsam bevarandestatus för de ingående naturtyperna och arterna på biogeografisk nivå. För att uppnå gynnsam bevarandestatus krävs att specifika bevarandemål uppfylls. I nedanstående tabell framgår bevarandemål för naturtyperna och arterna i Kølarnas Natura 2000-område.

Art/naturtyp	Bevarandemål*
Dystrofa sjöar och småvatten (3160)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 30 ha omfattning.</p> <p><i>Strukturer och funktioner</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vattenkvalitet - Utbredning av vass och gungflyvegetation <p><i>Typiska arter</i></p>

Aapamyrrar (7310)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 1380 ha omfattning.</p> <p><i>Strukturer och funktioner</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Naturtypens täckningsgrad av de hydromorfologiska strukturerna strängar, lösbottnfläckar, mjukmattor och gölar ska bibehållas eller öka. - Täckningsgrad av träd och buskar är mellan 0-10 % på den öppna myrmarken. - Skogbevuxen myr (91D0) ska utgöra 10-15 % av aapamyren. - Hela arealen ska ha ostörd hydrologi. Avvattningarna ska vara igenlagda senast xxxx. <p><i>Typiska arter</i></p>
Tjäder (A108) Trana (A127) Ljungpipare (A140) Grönben (A166) Staguggla (A220) Pärluggla (A223) Orre (A409)	<p><i>Mål om arternas populationer inom N2000-området.</i></p> <p>Mål om arternas livsmiljö</p>

*/Bevarandemålen fastställs efter basinventeringen

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

För att ingående naturtyper och arter ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas.

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

- Naturliga omgivningar med intakta strandvåtmarker och strandskog. Strandskog är viktigt genom beskuggning och tillgång på substrat i form av nedfallet material, stambaser och socklar samt död ved.
- Naturligt näringsfattigt och humusrikt, svagt surt vatten.
- Opåverkad hydrologi. Negativ påverkan från tidigare och eventuella befintliga regleringar minimeras.
- En naturlig artsammansättning utan främmande arter. Påtaglig minskning av naturtypernas typiska arter får inte förekomma. De typiska arterna reagerar relativt snabbt på naturtypiska hotfaktorer. Förekomsten av de typiska arterna utgör ett mått på naturtypens bevarandestatus.

7310 Aapamyrrar

- Omgivningar med intakt naturmiljö.
- Opåverkad hydrologi och hydrokemi.
- Strukturer/formelement (strängar, höljor, gölar mm) bibehålls i samma omfattning och geografiska spridning. Undantag då förändringen är en positiv effekt av skötsel och restaureringsåtgärder eller då förändring beror på naturliga processer.
- Täckningsgraden av botten-, fält och buskskikt bör inte förändras nämnvärt. Undantag förändringar som kan klassas som naturliga eller en positiv effekt efter restaureringsåtgärd.
- Skötsel kan behövas i delar som riskerar att växa igen.
- Ingen påtaglig minskning av naturtypernas typiska arter.

91D0 Skogbevuxen myr (undertyp till aapamyr)

- Skoglig kontinuitet (naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning hos de olika trädslagen). Trädskiktet utgörs främst av tall och björk.
- Naturvärden utvecklas huvudsakligen genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar, t ex stormfällningar, insektsangrepp, översvämningar och brand.
- Olika typer av substrat:
 - Död ved; grenar, torrakor, lågor mm i olika nedbrytningsstadier samt olika typer av bränd ved
 - Gamla och grova träd med dithörande barkstruktur
 - HålträdSubstraten utgör viktiga livsmiljöer för kryptogamer och insekter. Vissa av substraten är även viktiga som boplatser för fåglar.
- Ostörd hydrologi i myrmarker och sumpskogar.
- Påtaglig minskning av antalet typiska arter och deras populationer får ej ske.

A108 Tjäder

Tjäder kräver större sammanhängande skogsområden som innehåller en variation ifråga om successionsstadier och våtmarker. Tallbarr och tallskott är viktig vinterdiet. Våtmarkernas är av stor betydelse för tjädern på våren då honan livnär sig på skott av tuvull men även som födosöksplats för kycklingarna, vilka livnär sig på insekter under de första veckorna. Arten är starkt knuten till speciella spelplatser. Stannfågel.

A127 Trana

Tranan häckar på våta myrmarker, ofta omgärdade av sumpskog eller vatten för att boet skall vara oåtkomligt för marklevande rovdjur. Häckningen kan påbörjas redan i april. Tillgång till störningsfria områden är viktigt. Flyttfågel.

A140 Ljungpipare

Ljungpiparen häckar på den öppna myren. Arten kräver en öppen areal på mer än 30 hektar. Fåglarna kommer normalt till häckplatsen i april-maj och påbörjar häckningen i maj-juni. Flyttfågel.

A166 Grönbena

Grönbenan häckar på den fuktigare gräs- eller starrbevuxna delen av myren. Den kräver tillgång på öppet vatten och dyiga stränder. Fåglarna kommer normalt till häckplatsen i maj och påbörjar häckningen snart därefter. Flyttfågel.

A220 Slaguggla

Slagugglan kräver tillgång på föda i form av smågnagare och fåglar upptill en ringduvas storlek. Jakten sker över öppen mark såsom myrar och hyggen. Slagugglan häckar i ihåliga träd, framförallt skorstensstubbar av tall. Brist på naturliga boplatser kan kompenseras med holkar. För god häckningsframgång krävs höga gnagartätheter, varför häckning uteblir vissa år. Slagugglan är huvudsakligen en stannfågel.

A223 Päruggla

Pärugglan kräver tillgång på föda i form av smågnagare och småfåglar. Häckar i bohål efter större hackspettar (fr f a spillkråka). Brist på naturliga boplatser kan kompenseras med holkar. Pärugglan påträffas oftast i gränsområden till hyggen eller större myrar. För god häckningsframgång krävs höga gnagartätheter. Brist på gnagare leder därför till utebliven häckning vissa år. Pärugglan är huvudsakligen en stannfågel.

A409 Orre

Orren förekommer på myrar och myrarnas närmaste omgivning samt på tidiga successioner efter hyggen och skogsbränder. Liksom för de övriga skogshönsen är tillgången på insekter viktiga för kycklingarnas överlevnad. Björkknoppar är viktig diet under vintern. Orren finns i området hela året.

Hotbild – Vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Potentiella hot för naturtyperna och arterna i Kølarnas Natura 2000-område

- Förändrad hydrologi genom dikning och andra markavvattande åtgärder.
- Torvbrytning.
- Spridning av kalk och andra ämnen kan ge drastiska förändringar på vegetationens sammansättning.
- Ovarsamt skogsbruk utgör ett hot mot myrarnas värden. Avverkning av närliggande fastmark och fastmarksholmar kan innebära näringsläckage ut på myren och att de hydrologiska förutsättningarna förändras. Avverkning av dessa områden bör helst undvikas, alternativt ske med generös naturvårdshänsyn. Kantzon mellan skog och myr har utöver en hydrologisk funktion en viktig ekologisk funktion för flera av myrens arter. Delområden där det funnits lång skoglig kontinuitet får inte avverkas då arter knutna till trädsiktet samt arter som är beroende av beskuggning starkt hotas.
- Körning med skogsmaskiner eller dylikt kan direkt och indirekt (avvattande effekt) skada naturtyperna, speciellt blöta partier. Skogsbilvägar och vägar i samband med avverkning ska undvikas över myren. Vägar i närheten av våtmarkerna bör även planeras och övervägas noggrant så att dessa inte påverkar Natura 2000-området negativt.
- Igenväxning på grund av näringsläckage från kringliggande mark, ökat kvävedefall och/eller dräneringsdiken.
- Exploatering i form av leder eller andra anläggningar kan skada objektet, antingen som en direkt effekt eller indirekt genom anläggningsarbetet. Upprättandet av leder över blöt myr- och skogsmark bör därmed ske med stor försiktighet.
- Brist på boplatser för ugglorna.
- Ett alltför hårt tryck av besökare i närheten av de mer störningskänsliga fågelarternas häckningsplatser kan komma att innebära misslyckade häckningar.
- Ovarsam skotertrafik
- Inplantering av främmande arter eller fiskstammar.
- Ökat kvävedefall och sur nederbörd på sikt kan utgöra ett hot mot förekomsten av känsliga djur- och växtarter.

Bevarandeåtgärder med tidplan

Följande bestämmelser bidrar på olika sätt till att naturtyperna och arterna uppnår och bibehåller gynnsam bevarandestatus i Natura 2000-området Kølarna.

Gällande regelverk 2006

- Tillståndsplikt eller förbud mot markavvattning (11 kap 13-14 §§ Miljöbalken).
- Koncession eller tillstånd krävs för torvbrytning (12 kap 1-2 §§ Miljöbalken, Lagen om vissa torvfyndigheter 1985:620).
- Strandskydd (100 meter) (7 kap 13-18 §§ Miljöbalken).
- Trana, Ljungpipare, grönbena, slaguggla och pärluggla är fredade (3 § Jaktlagen 1987:259). Tjäder och orre får jagas på de tider som anges i bilaga 1 till jaktförordningen (1987:905) övrig tid är de fredade. Fredningen gäller samtliga fågelarters ägg och bon.
- Enligt 1 a § Artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder.
- Slagugglan tillhör Statens vilt (33 § jaktförordningen (1987:905)). Exemplar som omhändertas, påträffas döda eller dödas tillfaller Staten.
- Tillståndsplikt gäller enligt 7 kap 28 a § Miljöbalken för åtgärder eller verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område. *Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman/är nödvändiga för skötsel och förvaltning av området.*
- Tillståndsplikt gäller för utsättning av fisk (Fiskerilagen 2 kap 16 §)
- Samrådspikt gäller enligt 12 kap 6 § Miljöbalken för t ex skogsbruksåtgärder.
- Riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § MB, hela Natura 2000-området.
- Större delen av området utgörs av våtmarker som ingår i klass 1 i våtmarksinventeringen (våtmarker med mycket höga naturvärden).
- Hela Kølarna ingår i myrskyddsplanen.

Vid samråds- och tillståndsärenden är det viktigt att beakta hela myrkomplexet, dvs. även myrmark som ligger utanför Natura 2000-gränsen, samt myrkomplexets och vattendragens tillrinningsområde.

Kølarnas Natura 2000-område saknar i dagsläget formellt skydd. Hotbilden bedöms som låg till måttlig. Bevarandeåtgärderna är därför inte brådskande men skall verkställas under perioden 2005-2010. Hot i form av dikning och torvbrytning regleras av gällande lagstiftning.

Behov av ytterligare bevarandeåtgärder

1980 påbörjades en riksomfattande våtmarksinventering. Kölarnas myrkomplex och 25 andra myrar i Värmland bedömdes då ha så höga naturvärden att de kom med i Myrskyddsplanen för länet. Som en följd av detta har även Kölarnas myrkomplex tagits med i det europeiska nätverket av värdefulla naturområden, Natura 2000.

1999 antog riksdagen mål för miljö kvaliteten inom 15 områden som sedan utmynnade i de 15 Miljömålen. Dessa syftar till att vi inom en generation ska ha löst de stora miljöproblemen. Arbetet konkretiserades 2001-2002 genom att flera delmål antogs. Enligt det andra delmålet till miljömålet "Myllrande våtmarker" så ska samtliga våtmarksområden i Myrskyddsplanen för Sverige ha ett långsiktigt skydd senast år 2010. På samma sätt står det i delmål ett till miljömålet "Levande skogar" att ytterligare 900 000 ha skyddsvärd skogsmark ska undantas från skogsproduktion till 2010.

Genom ett regeringsbeslut från 1999 har naturvårdsorganisationen (Naturvårdsverket genom Länsstyrelserna och kommunerna och Skogsstyrelsen genom Skogsvårdsstyrelserna) fått i uppdrag att säkerställa en del av den areal skyddsvärd skogsmark som ska undantas från skogsbruk samt skydda myrar i myrskyddsplanen. Säkerställandet ska ske genom användning av de olika verktyg som står till buds:

- Biotopskyddsområden (Skogsvårdsstyrelser)
- Naturreservat (Länsstyrelser och kommuner)
- Naturvårdsavtal (Skogsvårdsstyrelser)

Delar av skogen vid Kölarna är utpekade som nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt i Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering. Dessa områden samt myrholmar och sumpskogar som inte kan avverkas utan att skada myrens värden ska säkerställas. Säkerställandet kan ske genom naturreservat, biotopskydd eller naturvårdsavtal. I övriga delar bör skogsbruk kunna bedrivas under förutsättning att hänsyn tas vid övergångszoner (skog/myr) samt vid körning med skogsmaskiner.

Länsstyrelsen utreder bildande av naturreservat för Kölarnas myrkomplex (se bilagt utredningsområde). Syftet med ett naturreservat skulle vara att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som finns i området och som listas i Natura 2000-nätverkets habitat- och fågeldirektiv. Med en reservatsbildning skulle den naturskogsartade gammelskogen bevaras och utvecklas samt myrkomplexets bevarandevärden skyddas. Genom att bilda ett naturreservat skulle arter gynnas genom att deras livsmiljöer säkras på lång sikt. Ett naturreservat fungerar också som en värdekärna varifrån djur- och växtarter kan sprida sig till omkringliggande marker. Ett förslag på naturreservat beräknas vara klart under våren 2006 och kommer därefter att skickas ut till samtliga berörda för synpunkter.

Markägare som berörs av eventuella förslag till åtgärder kommer att informeras för en diskussion om vilka åtgärder som är möjliga/lämpliga för ett långsiktigt bevarande av värdefull skog och myr inom området.

Jakt på skogsfågel förekommer inom området. Visar det sig att jakten bedrivs på ett icke hållbart sätt (svaga stammar vid inventeringar) kan jakten behöva regleras.

Om det visar sig finnas brist på naturliga boplatser (hackspethål och skorstensstubbar) för ugglor, ska holkar sättas upp.

Skotertrafik sker idag frekvent utmed en utmärkt led. I dagsläget finns inga tecken på att myren (naturtyp) eller fauna (fåglar och andra typiska arter) påverkas negativt av denna trafik. Dragnings av led bör ses över tillsammans med Klarälvdalens skoterklubb.

Bevarandestatus idag

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

Nationellt

Bruna skogssjöar är den vanligaste sjötypen i Sverige. Många av sjöarna är drabbade av försurning, reglering eller annan påverkan. I Europa är sjötypen mindre vanlig vilket motiverar dess utpekande inom Natura 2000. Trots att de många påverkade sjöarna är naturtypen dystrofa sjöar inte hotad i Sverige. Det stora antalet bruna skogssjöar i kombination med befintligt svenskt regelverk säkerställer fortlevnaden av sjötypen i Sverige.

Kölarna

Inventering av Kölarnas *dystrofa sjöar och småvatten* saknas varför bevarandestatusen är okänd.

7310 Aapamyrs och 91D0 Skogbevuxen myr

Nationellt

Under 1900-talet har den totala arealen av mossar och kärr minskat i landet. Förlusten av naturtyperna beror främst på uppodling, storskaliga torvtäkter samt markavvattning och projekt. Trots exploateringen av myrmark finns idag stora arealer kvar, undantaget rikkärr. En stor del av myrarna är dock påverkade av mindre husbehovstäkter samt markavvattningsprojekt, påverkan som på sikt kan leda till att mossar bryts ner och/eller att de växer igen. Skadorna är mest förekommande på de mindre myrarna söder om Limes Norrlandicus och de bäst bevarade habitaterna är belägna i fjällen. Ökat kvävenedfall kan på sikt bli ett hot mot myrmarkerna. Ökad mängd kväve leder till igenväxning med beskuggning och ändrade konkurrensförhållanden som följd. Detta hot är dock i dagsläget inte aktuellt för de nordligt belägna myrarna.

Kölarnas myrmark

Kölarnas myrkomplex hyser en rad representativa myrtyper. Komplexet innehåller en hög andel topogena kärr och utöver dessa förekommer myrtyperna excentrisk mosse, sluttande mosse, nordlig mosse, strängblandmyr, backkärr och soligena kärr. Myrkomplexet hyser även en representativ myrfågelfauna.

Vad det gäller mänsklig påverkan förekommer lokal påverkan från vägar och dikesverksamhet i myrens kanter. Spår från två sätrar och två vägar passerar över myren samt en kraftledning som sträcker sig över komplexet. I övrigt är myren oskadd.

Närmare inventering av myrkomplexets djur- och växtliv saknas varför bevarandestatusen för *aapamyr* och *skogbevuxen myr* är okänd. Stora delar av myrmarken torde dock uppnå gynnsam bevarandestatus.

Nationell bevarandestatus för ingående fågelarter

A108 Tjäder

Den svenska tjäderpopulationen har uppskattats till 84 000 - 110 000 par (1990-talets mitt), vilket utgör ca 10 % av det europeiska beståndet (inkl. europeiska Ryssland). Tjädern häckar i samtliga län utom Gotland. På Gotland har inplanteringsförsök gjorts. På norra Öland försvann de sista tjäderna under 1980-talet. Starka minskningar har under de senaste 30 åren registrerats i Götaland och Svealand och även lokalt i Norrland. Orsaken till minskningen av tjäder beror främst på det storskaliga skogsbruket där landskapet kraftigt fragmenteras och stora monokulturer av gran och tall ersätter den tidigare, mer varierade skogen. Totalt sett finns dock inget hot mot artens fortlevnad i Sverige.

A127 Trana

Antalet tranor har ökat markant sedan mitten av 1980-talet, speciellt märkbart i Götaland och Svealand. Tranor häckar numera relativt jämnt spritt i samtliga län. År 2003 beräknades antalet häckande par till åtminstone 15 000, kanske över 20 000 par. Därtill kommer ett stort antal ungfåglar. Det svenska beståndet utgör 20-38 % av europapopulationen, varför Sverige har ett stort ansvar för arten.

BirdLife International listar tranan som *sårbar* i Europa. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att den globala populationen inte är koncentrerad till Europa, men att arten har en otillfredsställande bevarandestatus i Europa.

A140 Ljungpipare

Det svenska ljungpiparbeståndet uppskattas till mellan 50 000 och 70 000 par var av närmare 90 % förekommer i fjällen. Arten häckar dock i de flesta svenska län. I norra Sverige bedöms beståndet vara tämligen konstant. I landets södra del är dock situationen mer bekymrande. Ljungpipare har under 1990-talet minskat kraftigt både på Sydsvenska höglandet och på Ölands alvar. Utvecklingen ser mycket dyster ut och stora insatser krävs för att bibehålla livskraftiga bestånd i dessa landsdelar. Igenväxning av öppna marker och torrläggning av myrmarker är de största hoten mot arten.

BirdLife International listar ljungpiparen som *secure* i Europa och menar att det är angeläget att Europa tar sitt ansvar i att bevara arten. Arten placeras i SPEC kategori 4, vilket innebär att dess utbredning inte är koncentrerad till Europa samt att den har en tillfredsställande bevarandestatus i regionen som stort. Det Europeiska beståndet beräknas till minst 500 000 par.

A166 Grönbena

Det svenska beståndet av grönbena uppskattas till 50 000-100 000 par. Grönbena är en vanlig häckfågel i mellersta och norra Sverige. I landets södra delar är fågeln mer ovanlig. Grönbena

är tillsammans med brushane de vanligaste vadarna på norrländska myrar. Sedan mitten av 1980-talet har grönbenan gått kraftigt tillbaka i södra Sverige. Tillbakagången beror till stor del på utebliven hävd av sankstränder samt torrläggning av våtmarker.

BirdLife international listar grönbena som *declining* i Europa och påpekar att det är viktigt att Europa tar sitt ansvar i artens bevarande. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att dess utbredning inte är koncentrerad till Europa, men att den inom sitt europeiska utbredningsområde har en otillfredsställande bevarandestatus.

A220 Slaguggla

Slagugglebeståndet i Sverige uppskattas till 2 700 par, vilket utgör cirka en fjärdedel av Europas bestånd. Slagugglan har ökat i antal i Mellansverige under 1950-talet samtidigt som arten har spridit sig söderut. En orsak till ökningen har varit uppsättning av ett stort antal holkar, vilket har skett på ideella initiativ.

Slagugglan finns med på den svenska rödlistan där den placeras i kategorin *missgynnad*. Utan holkuppsättningen hade den definitivt varit en av de mer hotade arterna. BirdLife international listar slagugglan som *secure* i Europa men menar att vi ändå bör ta ett ansvar för att bevara arten.

A223 Pärluggla

Under 1900-talet har pärlugglan spridit sig söder ut i landet och häckar idag i samtliga svenska län, dock ej på Öland. På Gotland häckar ett tiotal par. Beståndet är som starkast i större sammanhängande barrskogsområden och förekomsterna längs kusterna och på de stora slättområdena i södra och mellersta Sverige är svaga. Tätheterna avtar i det inre av Norrland, förmodligen främst p.g.a. klimatiska orsaker. Det häckande beståndets storlek varierar kraftigt mellan olika år beroende på smågnagartillgången. Under goda år handlar det om i storleksordningen 18 000–24 000 par, och under toppår om ännu mer – kanske uppemot 40 000 par. Sedan 1980-talet har det skett en kraftig total minskning av pärluggla. Troligtvis kan detta förklaras av att de regelbundna sorkeyklerna upphört. I Västerbotten har beståndet minskat med 75 %.

Pärlugglan är nomadisk över stora delar av den norra barrskogsregionen. Detta gör att man bör vara försiktig med att uttala sig om beståndsförändringar i enskilda länder. Det nordeuropeiska beståndet överstiger förmodligen 30 000 par även under dåliga år, under goda år kan det kanske handla om uppemot 100 000 par. Förutom i norra Europa finns små häckande bestånd i skogs- och bergstrakterna i Centraleuropa, totalt i storleksordningen drygt 10 000 par.

BirdLife International listar pärlugglan som *secure* i Europa, men menar att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande.

A409 Orre

Den svenska orrepopulationen har uppskattats till minst 170 000 par (1990-talets mitt). Den svenska andelen av den europeiska populationen (inkl. europeiska Ryssland) är minst 20 %. Många uppgifter från Götaland och Svealand tyder på starkt minskande stammar under 1990-talet.

BirdLife International betecknar orren som *sårbar* i Europa. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att den globala populationen inte är koncentrerad till Europa men att arten har en otillfredsställande bevarandestatus i området.

Ingående fåglars bevarandestatus på Kølarna

Fågelarterna förekommer sparsamt-allmänt i området. Färska uppgifter om arternas populationsstorlek saknas. Bevarandestatus är oklar.

Uppföljning

För att bedöma ingående naturtypers och arters bevarandestatus krävs uppföljning av uppsatta bevarandemål. Vid uppföljning utvärderas även befintliga bevarandeåtgärder för att se om de fyller sitt syfte. Om en befintlig bevarandeåtgärd inte har avsedd effekt kommer åtgärden att justeras. Nedan beskrivs när och hur de olika bevarandemålen ska följas upp.

Ett nationellt uppföljningsprojekt är under utarbetande. Komplettering kommer att ske då projektets riktlinjer och metoder är möjliga att tillämpa.

Bilagor

1. Natura 2000-områdets avgränsning
2. Utredningsområde för bildande av naturreservat
3. Ingående naturtyps utbredning (klar efter basinventeringen)

Referenser

- Ehrenroth, B. & Schützer, J. 1996. *Värmländsk natur – en rese guide*. 3:e upplagan. Trio Tryck AB. Örebro.
- Fransson, S och Sjörs, H. 1977. *Myrinventering i Värmland*. (opublicerad)
- Löfroth, M m.fl. 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket natura 2000*. Naturvårdsverkets förlag.
- Naturvårdsverket. *Natura 2000 – Art och naturtypsvisa vägledningar*. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 1994: *Myrskyddsplan för Sverige*.
- Naturvårdsverket. 2004. *Parametrar och metoder för uppföljning i Natura 2000*